

Satsing på foreldreveiledning i Emma Hjorth barnehage

Emma Hjorth barnehage har denne vinteren gitt tilbud om fast foreldreveiledning i grupper ved hjelp av prosjektmidler fra barnehagekontoret. 21 juni avsluttet de med fest, der deltagerne fikk diplom for deltagelsen, og kunne nyte en buffe med medbragte middagsretter og kaker.

Barnehagen er en av Bærums flerkulturelle barnehager, der 82% av barna er flerspråklige. Vår visjon er ”En liten verden som styrker inkludering”, og systematisk veiledning av foreldre er et ledd i inkluderingsarbeidet. Vi tror at det å skape møteplasser der foreldrene kan bli kjent med hverandre, kjenner tilhørighet til barnehagen og blir styrket i foreldrerollen på sikt kan skape et inkluderende og utviklende oppvekstmiljø for barna.

Om gruppene

Gruppene har vært tilrettelagt av Anne Cecilie Lier (sertifisert ICDP-veileder og pedagog) og Dag Nilsen (tidligere spesialrådgiver i Bærum kommune med bred erfaring som pappaveileder). Oppmøtet har variert, men mellom seks og ni foreldre, fordelt på tre grupper, har møtt opp hver tredje tirsdagskveld til diskusjon om foreldrerollen. Oppmøtet i den enkelte gruppe kunne ha vært større, og som en av foreldrene sier: *«Det hadde vært fint om enda flere foreldre, også pappaer, meldte seg på, for det er veldig positivt å være med i en gruppe»* I utgangspunktet hadde vi egne mamma og pappagrupper, men siden det kom kun to-tre pappaer valgte vi å slå gruppene sammen de siste gangene.

Bruk av sang, dikt og film

Samlingene har ofte blitt åpnet med en sang, et dikt, en film eller et rollespill som inspirasjon til kveldens tema. Dette satte i gang følelser og engasjement. En mor forteller: *”Jeg ble inspirert av sangen vi hørte: ”Hverdagsliv”. Den handler om at det kan være strevsomt å ha barn. Jeg har spillt den mye hjemme, og må gråte litt når jeg hører på teksten. Jeg tenker at du må ta vare på den tiden mens barna er små fordi tiden forsvinner så fort- ta vare på øyeblikkene!”* Det å bruke musikk, film og fortelling vekket ofte egne erfaringer og minner, og vi fikk en mer personlig diskusjon om forholdet til eget barn. Fokuset flyttet seg fra hodets intellektualisering til en personlig bevisstgjøring.

Behov for trygghet og støtte i foreldrerollen

I tråd med ICDP-programmet har foreldrene diskutert hvordan de kan bygge følelsemessige trygge bånd til barna som en forutsetning for utforskning og selvregulering. Noen foreldre er mor for første gang, og forteller om sitt utbytte:

”Det er første gang jeg har barn, og jeg ville lære mer om hva som er bra å gjøre for /med barnet mitt. Jeg synes det er interessant å høre erfaringer fra andre mammaer som har vært foreldre i mange år, og jeg lærer mye av dem. Jeg får ideer til aktiviteter jeg kan gjøre sammen med barnet mitt, og hva jeg kan gjøre når barn krangler”. For å gi barna trygghet må foreldrene være trygge på seg selv. Vi opplever at foreldregruppene er godt egnet til å bli tryggere på seg selv, og tryggere i møte med barna.

Noen foreldre kan føle seg trygge i foreldrerollen, men likevel bli utrygge i møte med barnehagepersonalet. De er usikre på om deres måte å oppdra barn på blir anerkjent- ifølge det norske synet på oppdragelse. Selv om de kan synes at de har et godt samspill med barna hjemme, kan de bli usikre sammen med barna når de kommer over dørterskelen til barnehagen og møter personalet. Det å støtte foreldrene i det de mestrer kan derfor ha stor betydning for tryggheten. En mor sier det slik: *”Jeg får bekreftelse på at jeg er en god mor, og det er bra. Det hjelper meg å høre fra en pedagog hva jeg gjør bra som mamma, det gjør at jeg blir mer bevisst- jeg blir sikrere på at dette kan jeg og dette gjør jeg bra”.* En vanlig tilbakemelding var at når foreldrene fikk støtte og bekreftelse, enten fra andre foreldre eller fra veilederne så følte de seg mer kompetente, og fikk til et mer positivt samspill med barna.

Behov for å avklare ferdigheter i grensesetting

En annen førstegangsmor var usikker på grensesetting da hun begynte i gruppen. Under midtveisevalueringen fortalte hun: *”Når jeg hører andre foreldres erfaringer blir jeg enda mer oppmerksom på hvor viktig det er å være konsekvent fra begynnelsen..hvis man vingler og lar de få lov til alt, for eksempel få godteri og leker hver gang vi er ute blir barna mer masete, og det blir vanskeligere å si nei etter hvert”.* Temaet grensesetting var i oppstarten noe foreldrene sa de ikke hadde behov for siden de mente barna var så små, men underveis tok interessen seg opp. Vi brukte flere kvelder enn planlagt på dette temaet, og en forelder forteller: *”Jeg synes det er fint å snakke med andre utlendinger som er foreldre. Det som er akseptert fra mitt hjemland, er ikke akseptert i Norge. For eksempel er fysisk straff mer akseptert i hjemlandet, særlig i spesielle områder”.* Foreldrene i denne gruppen var bevisste på at fysisk straff ikke er lov i Norge, og det kan være et vanskelig tema å nærme seg. Likevel ble det tydelig at foreldrene hadde behov for å snakke om alternativer til fysisk og psykisk straff, der de ble mer bevisste på at psykisk krenkelse også skader barns utvikling.

Respekt og åpenhet for alles erfaringer

En mor oppsummerer hva som har vært bra med å være i foreldregruppe slik: *”Vi har delt personlige erfaringer- snakket om egen barndom og hvordan det har påvirket oss som foreldre. Det å dele personlige erfaringer har vært veldig*

fint!” Et gjennomgående tema på de fleste samlingene har vært hvordan vi som omsorgspersoner og foreldre er påvirket av egen barndom, egne flerkulturelle og personlige erfaringer og hvordan alle disse erfaringene preger egne foreldreferdigheter. Det som skiller denne typen gruppeveiledning fra for eksempel veiledning etter Circle of security-modellen er den kultursensitive tilnærmingen, der vi utforsker hvordan oppveksten i en annen kultur, migrasjonsprosessen og den flerkulturelle kompetansen påvirker egen foreldrerolle. Veiledningen gir rom for alles erfaringer, spør etter deres eksempler på gode samspill med barna og forsøker å tydeliggjøre dette. I en slik kultursensitiv tilnærming erfarer vi at det er viktig at deltagerne opplever at vi ikke er ute etter å fornorske dem- vår mening er ikke å fremheve norsk oppdragelse og devaluere oppdragelse i andre samfunn. Vi ønsker å møte hverandres erfaringer med åpenhet og respekt for å gi anledning til å forstå seg selv som forelder. Handle og væremåtene som veiledningsprogrammet inspirerer til er universelle og kan finnes hos mødre og fedre i alle kulturer- i veiledning leter vi etter eksempler på dette i de erfaringene foreldrene selv sitter på. Vår oppgave som veiledere er å bidra til å hente fram og bygge videre på disse universelle erfaringene.

Veien videre

Det å ha foreldregruppe i barnehagen er lærerikt for oss som jobber i barnehagen også. Vi møtes i likeverdighet, bak de rollene vi har til daglig, i respekt for hva hver enkelt ønsker å dele, og der alle er ekspert på egen erfaring. Slike holdninger utviklet seg naturlig i de gruppene vi hadde, men jeg tror vi til neste år skal bli enda flinkere til å formidle og markedsføre hva slags gruppe vi er. Vi er ikke et kurs der kurslederen har sannheten og makt til å dømme, men et fellesskap der alles erfaringer er verdifulle, og der vi støtter, motiverer og inspirerer i den viktige, men krevende rollen det er å være forelder. Vi kan anbefale andre barnehager å sette i gang slike veiledningsgrupper fordi det styrker foreldrerollen og vi får til et felles løft for barnas beste i det miljøet barna er i til daglig.

Skrevet av Anne Cecilie Lier